

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Diurnalulu acest'a ese totu a două Marti. sár'a; dar' prenumeratiunile se primescu in tóte dílele. Pretiulu pentru Austro-Ungari'a: pre unu anu e 6 fl., pre I semestru 3 fl., — pentru Romaní'a si Tierile latine si streine: pre unu anu 8 fl. 20 franci — lei noi, pre I semestru 4 fl. 10 fr.—l. n. Unu numeru singlariticu costa 12 cr. v. a.

Tóte siodenile si assemnatiunile suntu a se tramite la Redactiunea diurnalulu in Gherl'a Szamosujvár. Er' diurnalele de schimb precum si tóte scrierile de a cáror'a aparentia ar' fi a se face mentiune in acestu diurnalulu suntu a se tramite la Proprietariulu diurnalulu M. B. Stanescu in Arad.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de linia si 30 cr. tacse timbrale. La repetiri mai dese a unoru si acelorasi insertiuni se accórdá reduceri insemnate in pretiulu de inserare.

Collectantii de insertiuni se împartásiescu in % cuvenitu.

Abonamentele suntu a se face prin assemnatiuni postale: La REDACTIUNEA DIURNALULUI in Gherl'a Szamosujvár. Cei de gente barbara si din tíera straina se voru adresá: in Siberi'a la Tiarulu, in Chin'a la Ching-chiling-ho, in Persi'a la Siaculu, in Asi'a si in celelalte parti ale lumii la prefectulu Banífa. Pretiulu de abonamentu se primescu in totu soiulu de bani — numai in bani ideali nu.

O scena din viét'i'a Azurinei

séu Amorulu variantu

de
Casacu.
(Urmare.)

X.

Densii se departara, indreptându-se spre locuinti'a Azurinei, care se dusesé la Ionescu, renunitulu cantaretiu, unde-o delectá gabele cele rotundióre ale D-lui X., golicíunea D-siórei Y.

Cându ajunsera in coltiulu stradei P . . . . T . . . . , zarira o fóрма négra, care dá tarcóle de colo pana colo inaintea casei cu pricin'a.

Nu puteau se-si esplice ce rolu avea aceea umbra miscatóre. Unu momentu credea cá-i vre-o stafic; dar' se asigurara cá nu-i altu-cev'a decâtu unu omu si pe care 'lu cunoscea Sacagiu, déca 'lu vedea.

Umbr'a séu mai bine Bébè, cá-ci dens'a erá, indata-ce vediù pe cele doue fiintie suspecte, 'si continua drumulu catra densele. Se intalnira. Sacagiu si Bébè se recunoscura, se luara de mana si totu de-odata celu de antaiu díse:

— Scumpulu meu Bébè, amu destinsa honóre de-ati recomandá pre unulu din cei mai celebri poeti ai Munteniei, pe D-nu Munteanu.

— 'Mi pare bine, 'mi pare bine, respunsè Bébè. me numescu Bébè Tanana, aspirantu la licenti'a de . . . ,

— Binecuventatu se fia momentulu in care te vedu scumpulu meu domnu Bébè, me simtu fericitu de cunoscinti'a facuta in persón'a matalutici.

— Oh! multiamescu, multiamescu de-o mía de ori. Dar' mai bine unu cantecu de dragoste, díse Bébè of-tandu din bairile animei.

— Ore esti amoresatu? 'lu intrebà Munteanu si Sacagiu de-odata.

— Da.

— Si dupa cine?

— Dupá . . . I-mi prometitia nu spune nimenui numele densei?

Pre parol'a nóstra de onóre dísera amenduoi.

— Dupá Azurin'a, o creatura ce numai in visurile noptiei o poti vedea.

Unu fiuru trecù prin anim'a amenduroru. Munteanu abié se stapáni si 'si blastemá sórtea ce l'a facutu micu si cocosiatu, din care cauza se determiná se suferé cu pacientia totu ce va díce Bébè.

Una idea admirabila í-i veni in capu, pe care o pusè indata in aplicare.

— Ce spui? facù Sacagiu.

— Ha! ha! ha! respunse Munteanu rídiendu, dom-nulu e sí poetu. Dara scii, amice, scusa-mi familiari-tatea, cá ai facutu o frumósa conchista.

— Hei, sciu eu! díse Bébè resuciudu-si mustati'a cu mandrie, si de-acé'a me casnescu se-o tienu bine.

— Tiene-o baiete, cá e démna de tine.

— O tienu, cá mai mi-a scapatu odata.

— Ce, glumesci?

— Bah nici de cumu.

— Dara dens'a te iubescé? intrebà Sacagiu.

— Asié credu, respunse Bébè.

— Adeca cum asié credi? díse Munteanu.

— De, 'mi vine se credu cá me iubescé; cáci mai ante iubiá pe Gugumanescus; dara decându acestu-a se aflá la recórc, póte se me iubésca pre mine.

— Cine e Gugumanescus? intrebá Munteanu curiosu de-a scé si p'acestu personagiu.

— Unu vechiu artileristu, care s'a amoresatu in Azurin'a, candu dens'a iubiá pe Sacagiu.

— Asié e, respunse acestu-a.

— Si sum siguru, díse in gluma Munteanu, candu o curtái tu, Sacagiule, dens'a se iubiá c'unu altulu?

— Dá, cu Trajanu-Siontórogu.

— Tiii! facù Munteanu cu scárba, dara acést'a fiintia va iubi unu regimentu de jumi si anim'a s'a totu nu va fi plina de dragoste.

— Se nu te audia, Ddiu, díse Sacagiu.

— Aminu, respunse Bébè.

— Insa ce cauti p'aci si pe cine pandesci? observá Munteanu, pe care 'lu nelinisceá aflarea lui Bébè, lângá locuinti'a afroditei s'ale.

— Ascultati, amicii mei, ve voiú destainuí totu: sum gelosu cá unu epure. de-Azurin'a . . .

dela care a primitu vr'o patru scrisori; apoi mai suntu si altii.

— Bree! dar' iubita mai e Azurin'a! obiecta Munteanu.

— Lucrulu bunu s'a cautá, respunse Sacagiu.

— Asié e! reluá Bébè; o pandescu d'ora voiu prinde pe cine-va vorbindu nóptea cu Azurin'a.

— Ei, si déca aru fi asié? díse Munteanu.

— Déca aru fi asié, respunse Bébè aprinsu, déca aru fi asié, vai de acel'a căci pe locu e mortu. Si Bébè aretá unu pistolu muscalesu, moscenitu dela buniche-seu, la vederea carui, Munteanu si Sacagiu se umplura de gróza încátu î-i determiná se parasésca scopulu plecarei loru din Episcopie si se se întórca inapoi.

— La revedere, Bébè, ne ducemu la unu rendez-vous, unde ne asepta o incantatóre féta, o cusutorésa dela M-me Robes.

— Norocu bunu.

— Norocu se dea D-dieu si tfe, isbânda.

Si amicii nostri se despartira.

Nu facura unu pasu si Munteanu spre a-si resbună de-Azurin'a ca l'a insielatu, dicându se vie la dens'a, scóse scrisórea data de contele Argintu cá din partea ei si o dete lui Bébè.

Acestu-a o pusé in busunariu fora a se interesá de dens'a.

Se lasamu pe Sacagiu si Munteanu, care 'si continuau calea catra Episcopie si se urmarimu pe Bébè.

XI.

Elu, conformu intalnirei date, se preamblá de pre la 8 óre sér'a (in antea casei Azurinei).

Celu mai micu sgomotu, cea mai mica scortfitura de usia î-i dedea câte unu fiuru placutu prin anima, 'lu neliníscea . . . si candu vedea ca nu ese nimeni, î-si dícea in sine:

„Ce prostu sum, se me neliníscescu la fiecare momentu. Lasa, déca va aparca, me voiu aruncá si tam-ni-samu, o voiu sarutá, spre a-mi resbună de intarzierea s'a.“

Scóse port-tabaculu; 'si facú o tigare; si 'si luá din nou umbletulu seu séu mai bine rotatiunea s'a impregiurulu corpului cerescu, impregiurulu Azurinei.

Fumá o a dou'a tigare, o a trei'a, si . . . nimeni nu aparú. Pacient'a s'a se epuizase, nu mai putea se tiena . . . candu . . . vediú dóue umbre in coltiulu stradei vecine.

Pe locu, ide'a de conservatiune venindu-i, vrú se se ascunda; dara in urma respinse cu indignatiune acésta judecata, si se hotari a merge spre cei doi ómeni, cá-ci cugetá densulu, ca ori-cine póte se fie acesti'a, n'au se-i faca vre-unu reu.

Scimu cine eráu acei doi ómeni si prin urmare si rezultatulu convorbirei loru. De-ace'a vomu trece preste acést'a.

Bébè, dupa plecarea celebrului poetu Munténu si a lui Sacagiu, se întórse inapoi si incepú din nou rotatiunea s'a.

Dar' in vanu: nimeni nu se vedea.

O cétia grósa incepú se aplaneze pe stradele Bucuresciloru; lampile abié mai respandea lumin'a loru in vecinatate. Luni'a 'si ascunsé mutr'a dupa unu noru grosu.

Una linisce predominá atmosfer'a: nici unu sgomotu, nici o persóna nu se mai aréta pe strad'a cu pricina, cá se turbare pe Bébè din ocuparea s'a.

Densulu audi in departare sunctulu cadentiatu alu unui omu care vindeá carnevisi.

Cu câtu timpulu trecea, cu atátu vocea deveniá mai tare, candu in cele din urma intra si pe strad'a P . . . T . . .

Unu sgomotu se facú in locuinti'a Azurinei: ó usia se deschisa si unu chipu de femeia aparú pe pragu.

Inim'a lui Bébè incepú se danseze, simtié cá-i vine reu si ca cev'a 'lu inecá.

Amorulu î-lu impingea spre ace'a creatura, care represintá, asié credea densulu, pe-Azurin'a.

Nu se mai potú stapani, se rapede cá unu leu catra victim'a s'a, o cuprinde in braçie si . . . țipuu . . . țipuu . . . se audí de mai multe-ori.

Dar' ace'a pe care o stréngea in braçiele s'ale, nu crá Azurin'a, n'avea caracterulu iei, si, in locu de unu asemenea respunsu, tener'a féta se desbatea in manele sale si dupa mai multe hârtituri, abié potú scapá.

— Domnule, esti unu magariu, díse ace'a féta.

— Ce? respunse Bébè cu stupefactiune.

— Nu te intielegu, domnule, cum ai indrésnitu a me sarutá?

— Bravo! Joi sér'a ne-amu ciungilitu cá doui porumbei si acum te faci virtuósa.

— Nu me cunosci, domnule. respunse fét'a indignata de obrásnici'a necunoscutului.

— Éc'asié, Azurino. Me faci si prostu acum. Adica cum me credi?

— Dar', domnule, eu nu sum . . .

— Azurin'a, reluá Bébè.

— Da, me numescu Mari, servitórea d.-siórei Azurin'a séu Zoe.

— Servitóre?

— Da.

Acést'a vorba din urma fú cá unu trasnetu pentru sermanulu Bébè.

Úrrechile incepú se-i vijie, ochii vedeau stele verdi inaintea loru, sangele se sul in capu si cá unu smințitu se repedí pe pórtá, esí afara, ratacindu din strada in strada si murmurandu:

„Am sarutatu o servitóre . . . o servitóre . . . Asié „dara Azurin'a si-a risu de mine . . . de mine unu „bombonelu scosu din cutia . . . of! . . . of! . . . oof! . . . „Dar' nu se póte . . . bah se póte si . . . si . . . si . . . „de-aceea i voiu scríe unu biletu prin care voiu rupe „relatiunea pentru totu-dé-un'a cu dens'a.“

Catra doue césuri din nópte abié ajunse in faci'a locuintei s'ale, intra in casa, si cadiendu sdrobitu de ostenéla pre patu, adormi. Va urmá.

Visulu unui mortu.

Dilele trecute unu anglesu sosí-se la unu hotelu din Nancy, inse remáse, din caus'a simplei s'ale imbracaminte, cu totul neconsideratu, atátu din partea hotelierului cátu si din partea servitoriloru. Elu se bolnavise si chiar' in acesta stare nu fú tratatu mai bine; bolnavulu more. Proprietariulu hotelului se grabesce de a cercetá printre chartiele mortului, si remáse fórt surprinsu candu se convinse cá are inaintea lui cadavruulu unui'a din cei mai bogati Nabobsi ai Engliterei. Indata depesiéza rudeloru lui si pregatesce o ceremonie funebra de tóta frumseti'a; tóte acestea inse in zedaru, cá-ci mortulu inviase, fiindu-cá fusese cuprinsu numai de o ametiela grea. Mare bucuria aretáse acum'a hotelierulu nostru, ne mai deslipindu-se de langa reinviatulu seu pasageru, si prim'a intrebare care facú a fostu: daca a visatu cev'a? Negresitu, respunse anglesulu, dara visulu meu 'lu povestí la table d'hote; si éta ce dícea: „Am visatu cá m'am inaltiatu spre cerin, gasindu pre St. Petru siedindu inaintea usiei Paradisului si cu o lulea scurta in gura si inaintea s'a o cana fórt mare de Ale (bere de Engliter'a). — De unde venití me intrebá St. Parinte: — Eu vinu directu dela Nancy. — Dara unde este acestu Nancy, me intrebá elu éراسi. — Dar' nu scii? cum se póte! nu ai o charta geografica? si aducându-mi chart'a i aretáiu Nancy. — D-t'a esci celu dintáiu care vine aci din acestu locu, cei'alalti trebuie se fi fostu luatí de . . . .“

EPISTOLA.

(Cătra unu amic.)

Ce ferice
Esti amice
Ca poti dice:
„Am scapatu
Si de scóla si de carte.
Dar' acuma'n alta parte
Aruncându ochii privescu
Si dñeu! singuru me uimescu:
Óre cumu de s'a-'ntemplatu
De-asia tare m'amu schimbatu?...
Aruncu ochii spre o vale
Vesela incantătoare,
Ce conduce spre parnasulu museloru inspirătoare
de amoru;

Dar' nu de vre-o Afrodita
Cocheta si'nchipuita,
Ci de-o brava romancutia cu virtuti impodobita
ah! mi-e doru.

Mi-e doru frate de-o româncea, cum in visurile mele
O vedu mandra ca luceste cá-unu luceaferu intre stele
pintre semenele s'ale

Prin iubire de natiune, limba, patrie, virtute
Sufletu nobilu, care scie suferintieloru s'ajute
intalnite-'n a s'a cale.

Mi-e doru de-estu portretu din sufletu si daca nu-lu
[voiu afa,

Cá unulu, care portu rasa, evangheliei-oiu urmá:
Me voiu lèpadá de lume si crucea 'mi voiu luá...
(Dar' tu ridi? I-mi curmu deci vorb'a!) Inse sciindu
[dorinti'a mea,

Te rogu se-mi dai unu consiliu pentru alu meu viitoriu,
Pentru care inainte i-ti remanu multicomitoriu."

Amice!

— Asia-'mi scrii tu mie;

Si eu plinu de veselie

Ridu intr'adeveru cându cugetu la unu tempu ce a trecut,
L'acelu tempu, candu la olalta-'n internatu am petrecutu.

Scii atunci la-ori ce-'ntemplare

Cum afirmai susu si tare:

„Nu-i nimica 'n asta lume

Cá „sciinti'a" — dulce nume —

Care'n ori si ce dorere

Omului-i-da mangaere,

Si de-ace'a cátu voiu fi

Numai „sciinti'a"-o voiu iubi!"

Iara eu in tonu de gluma — vofindu se te zădărescu —
I-ti dicému „Tempulu i face pe multi de se pocaescu.

Cine scie „sciinti'a" ta

Mane de n'o vei schimbá

Cu vre-o mândra Afrodita

Cocheta si 'nchipuita,

Si-apoi „sciinti'a"-abandonata

Óre n'a fi superata?"...

Tu-atunci ai totu protestatu

Că-ci erái infierbentatu.

Dar' me bucuru ca-'n sfersitu

Adi cuventu-mi profetitu

Ilu vedu cá s'a implenitu

Si ca tu te-ai pocaitu.

I-ti spuau dreptu c'amu risu de-odata

De epistol'a-ti ciudata,

Vediendu cá pe'ncetu incetu

Te-ai facutu chiar' si poetu.

Dar' acumu nu ridu amice

Ci voiu seriosu se fíu,

Si cá respunsu eu aice

Următoarele i-ti scriu:

Mandru-i chipulu, ce te 'nspira,

Ce da farmecu l'a ta lira

Si acestui chipu deplinu

Cu respectu si eu me'nchinu.

Dara óre ce se-ti dicu

Chiefulu cá se nu ti-lu stricu?

Tu-ti doresci o romancutia, care se-si iubésca neamulu
Limb'a, patri'a, virtutea si se scie-alina-aleanulu
Sufleteloru suferinde... Dara!... nati'a s'o iubésca,
— Ca adi asta-idee face lumea 'ntréga se vuiasca,

Asia cá nimica mare nu se 'ntémpla pe pamentu
Unde nu-ar' fi in jocu si „nati'a" — acestu pré frumosu
[cuventu.

Cumca dara fiecare individu e 'ndetorit
Contu se tie de-asta-idee mai trebue doveditu?

Eu dovada-'lu credu pe-acel'a, ce de dins'a se lipesce:
Că-ci parasitu fiindu, elu singuru de sine nu póte cresce,

Dar' nici n'are doru de viétia

De-alte-obiecte se s'acatie

Si deci cine-i e de vina

Candu elu mortii stégu 'nchina?

— Că ci mortu este pentrulume unu omu, ce de st traesce

De idicile-universale-a vécului seu se lipesce

Elu o lume separata in viétia-si a formatu

Tocmai pentru ca pe sine de lume s'a separatu.

Ast'feliu de lumi separate

Avenu multe si noi frate;

Dar' de cauza nu 'ntrebá

Că ci ea inca va urmá.

* * *

„Limba, tiéra, vorbe sfinte

La stramosi erá,

Ei ar' plange in morminte

Candu ne-ar' ascultá.

Alu loru geniu ni sioptesce

Din mormentu meru:

Vorbite scrieti romanesece

Pentru Domnedieu!"

Pentru cei ce-a scrisu mei frate poetulu aste cuvinte

Póte c'audiendu stramosii num'-aru plange in morminte

Iar' pentru romanii nostri, stramosii de s'aru ivi

Chiar' vii din a loru morminte si vorbindu i-ar' audi:

De trei ori si-ar' face cruce si de trei ori ar' mori!

Ai nostri si mai cu córne facu decumu a disu Hasdeu

De cei, cari ni pocescu limb'a si ii strica portulu seu;

Ei au gonitu romanésca

— Graiulu nostru stramosiescu —

Si-au adoptatu pe nemtiésca

Séu vre-unu altu graiu paserescu;

Si-au strinsu deci capulu cu fraculu

Si simtiulu si-au inbracatu

Cu hain'a de unde draculu

Copii si-au intiercatu.

Asta-o facu fruntasii nostri, face tagma-ni cinstita

De-unde cu deosebire limb'a nóstra-i isgonita;

Cei mai mari se punu in frunte, iar' cei mici incetu

[urméza,

Unu potopu ne amenintia si 'n curendu ne inundéza.

Ni-aru trebui frate-o „archa" mai mare cá a lui Noe

Cá la malulu mantuirii se scapamu de-asta nevoe.

„Scol'a-i" arch'a, numai „scóla." Dara scól'a roma-

[nésca

— Că-ci in alte scoli nu 'ncape virtutea-ni stramosiésca.

Mai alesu o scóla buna de fetitíe-aru fi s'avemu;

Dar' nu totu cu umilintia dela altii se ceremu

Se ni dee mur'a 'n gura. Ci pentru-asia scopu sublimu

Toti ar' fi se ni dámu man'a s'asudamu si se muncimu,

— Că-ci pana candu se oli si mame romane nu vomu avea

In zadaru ni-e tóta trud'a de-a strigá si-a ne mirá

Cá n'avemu romane 'n tiéra, cum ni cere anim'a.

„S'avemu!".. dara!.. si „se ffa!".. cându aste cuvinte ar' fi

A lui Domnedieu Cuventulu!.. Dar' pân' la nepotinciosulu

„Se fie!" bucovinénu, noi nu ne potemu odicni?

N'avemu unde plecă capulu? Se 'ntornamu dorului...?

Ba cu „dorulu" teu mergi frate prin frumós'a Bucovina

Si decumv'a-o florica-i va placea 'n asta gradina

Lasa-lu cá se o sadésca

In tielina romanésca

S'o grigésca

S'o pliviasca

Lânga dens'a se muncésca

Si-atunci visulu teu doritu

Se scii cá-ti va fi mplinitu.

Est'ai sfatulu ce-ti potu dá.

Si 'nainte de-a-'nchiia

Te rogu inca, nu uitá

Se-mi scrii si se dai si 'n publicu cându ti se va intempla

Vre-o idee fericita 'n versuri se-o poti rimá.

Ca scii prea bine amice

Ceea ce Sionu ni dice:

„O idee fericita pusa 'n versuri de-unu poetu

Este tare cá si vócea unui angeru séu profetu.

Inimeloru amortite póte sufletu a li dá

Sufletele degradate póte a le indreptá.

Aide dar' se ni damu mân'a si in versuri se cantamu

Binele séu trist'a sórte, intru care ne aflamu!"

